

Bydlení

Dagmar Špalková

Ekonomika veřejného sektoru
2012

Struktura přednášky

- Pojem bydlení
- Základní sektory bydlení
- Bytová politika – financování
- Bytový fond

Pojem obydlí

- prostor, v němž člověk prožívá většinu svého života
- pro většinu lidí spojeno s pocitem osobní svobody, seberealizace a s vnímáním domova
- prostor chráněný proti nepříznivým vlivům přírody a proti nežádoucím kontaktům s lidmi.

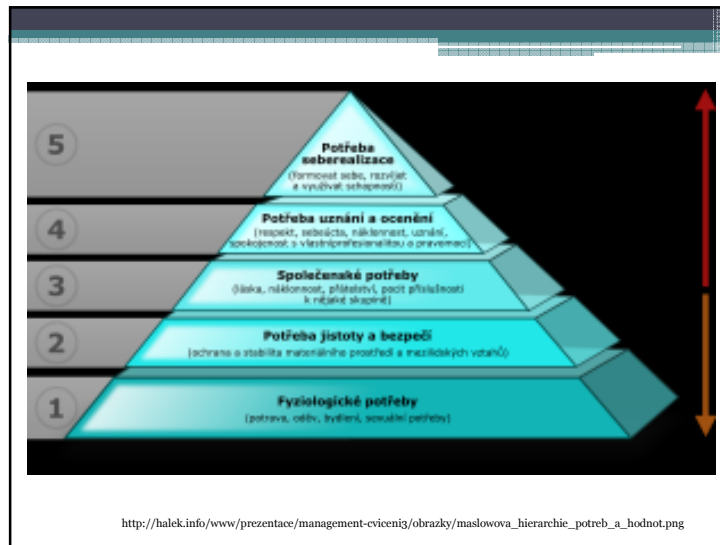

Pojem bydlení

- soubor činností, které souvisí s užíváním obydlí

Potřeba bydlení

- základní lidskou potřebou, kterou je třeba chápat jako určitý proces, jako soubor určitých činností obyvatel bytu, kterými do značné míry realizují reprodukci svého života.
- nelze zaměnit pouze s potřebou bytu

Právo na bydlení

- nevymahatelné a nenárokové
- = závazek vlád zajistit právo na tzv. přiměřené bydlení

„právo každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro sebe i svou rodinu, včetně přiměřené výživy, ošacení a bydlení a na trvalé zlepšování životních podmínek“

(Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, OSN 1966)

Role státu v bytové politice

= formulovat konkrétní bytovou politiku, její cíle, nástroje a vytvářet legislativní rámec

Udržovat rovnováhu mezi ekonomickou výkonností trhu s byty a sociální spravedlností !!!!!

Historie bytové politiky

- ▶ uvolnění feudálních nevolnických vztahů + průmyslová revoluce ⇒ stěhování do měst ⇒ nedostatek bytů ⇒ ↑ nájemného
- ▶ zhoršení úrovně bydlení + hrozba radikalizace nemajetných vrstev
- ⇒ pol. 19. století - počátek omezených státních zásahů
- ⇒ poč. 20. st. přechod k přímým státním zásahům (např. zřízeno Ministerstvo veřejných prací)

Cíle státní bytové politiky

Obecný cíl: dosažení uspokojivé úrovně bydlení jednotlivých občanů dané země

- celková a finanční dostupnost bydlení

Další cíle:

- ▶ péče o existující bytový fond a jeho optimální využívání
- ▶ podpora vybraných skupin obyvatelstva
- ▶ regulace nájemného
- ▶ podpora nejen nové výstavby, ale i pořízení staršího bydlení
- ▶ legislativní rámec

Nástroje bytové politiky

1. Makroekonomická opatření
2. Opatření v oblasti bydlení:
 - regulace
 - podpora výzkumu a poskytování informací
 - posilování konkurence
 - subvencování

Subjekty v bytové politice - dělba působností

Stát	- koncepce - právní a ekonom. rámec - vytváření a realizace nástrojů
Region (kraj)	- územní rozvoj - koncepce - kontrolní činnost
Obce	- realizace bytové politiky - územní rozvoj - rozdělování dotací ...
ost. v ýd ěle čné a ne v ýd ěle čné organizace	

Koncepce bytové politiky ČR do roku 2020

Podpora rozvoje bydlení v roce 2012

MMR

- podpora regenerace panelových sídlišť
- podpora výstavby technické infrastruktury
- podpora výstavby podporovaných bytů
- podpora oprav domovních olověných rozvodů

Podpory poskytované jinými resorty

- podpora stavebního spoření
- úhrada majetkové újmy bankám
- příspěvek na bydlení
- dávky sociální péče
- Zelená úsporám

SFRB

- Úvěry na výstavbu nájemních bytů
- Záruky za splácení úvěrů na výstavbu nájemních bytů
- Úvěry na modernizaci bytů pro obce
- Povodňové programy

Nepřímé formy podpory:

- daňové úlevy vázané na daň z příjmu
- daňové úlevy vázané na DPH

Výdaje státu na bydlení na ČR (v mil. Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MMR ČR	1 898,3	2 060,1	1 280,1	964,1	461,9	557,9	562,6	457,9
MF ČR - z toho st. spoření	15 967 15 337	16 696 16 086	16 310 15 772	15 261 14 976	14 593 14 220	13 541 13 262	11 975 11 743	10 929 10 729
MPSV ČR	2 548	2 531	2 362	2 160	2 167	2 860	4 270	5 565
SFRB	3 760,8	3 791,5	3 949,4	4 106,1	2 772,3	2 005,3	1 902,0	1 384,4
MV ČR	-	13,5	15,7	11,9	8,8	15,6	12,12	16,06
SFŽP – zelená úsporám	-	-	-	-	-	3,3	1 998,8	8 601,3
Podpora bydlení celkem	24 174	25 092	23 917	22 504	20 003	18 983	20 721	26 954
HDP (mlrd. Kč, b.c.)	2 929	3 116	3 353	3 663	3 848	3 739	3 775	3 809
podíl na HDP (v %)	0,83	0,81	0,71	0,61	0,52	0,50	0,55	0,71

Ukazatele bytového fondu

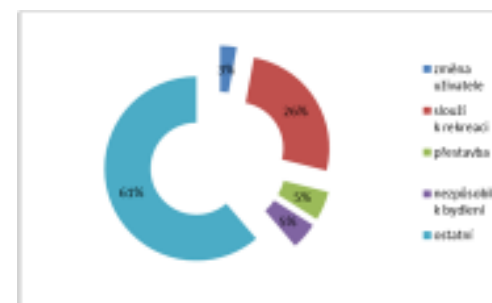
1. Obydlenost BF a vybavenost obyvatelstva byty
2. Počet domácností vs. počet bytů
3. Úroveň BF
4. Objem bytové výstavby

Obydlenost bytového fondu v ČR

Rok sčítání	Domy			Byty		
	celkem (v tis.)	z toho neobydlené		celkem (v tis.)	z toho neobydlené	
		v tis.	v %		v tis.	v %
1970	1 765	137	7,8	3 217	128	4,0
1980	1 830	196	10,7	3 781	287	7,6
1991	1 868	271	14,5	4 077	372	9,1
2001	1 969	338	17,2	4 366	539	12,3
2011	2 158	119	16,6	4 756	652	13,7

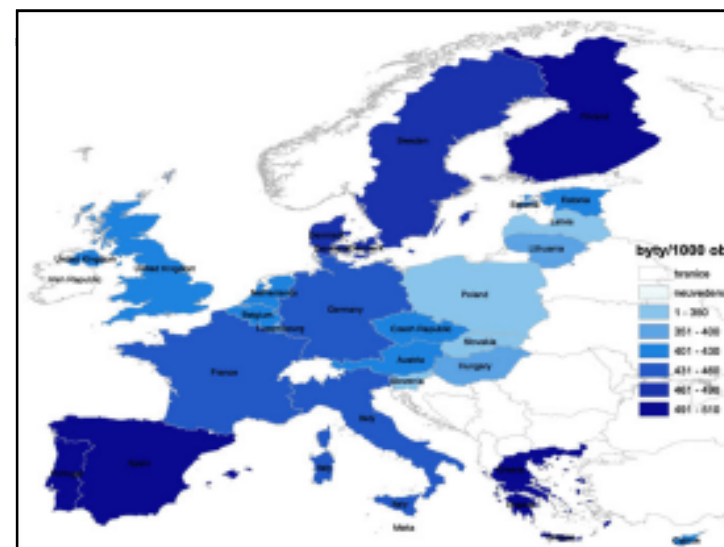
17

Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti 2011

Vybavenost obyvatelstva byty

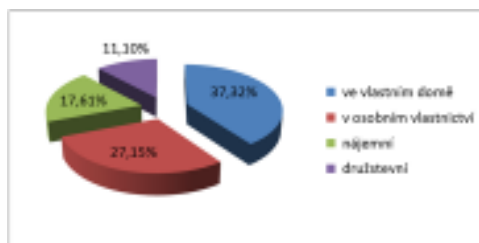
Rok	Úhrnný počet bytů na 1 000 obyvatel	
	celkem	trvale obydlých
1970	328	315
1980	367	340
1991	396	360
2001	427	374
2011	456	393

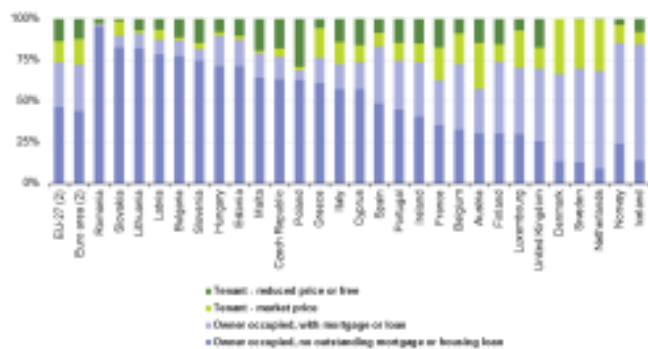
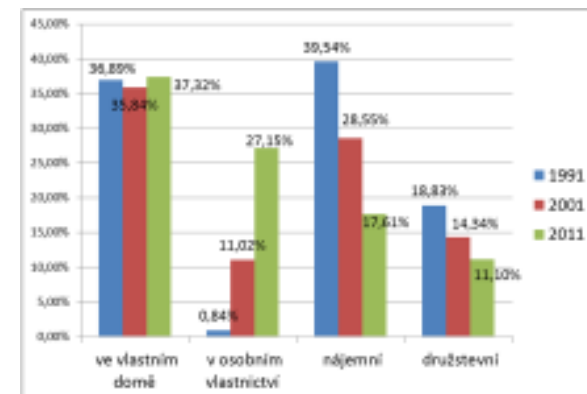
Formy bydlení

- vlastnické
- nájemní - soukromé a obecní byty, ad.
- družstevní

Obydlené byty dle právního důvodu užívání - 2011

Obydlené byty dle právního důvodu užívání 1991-2001-2011

http://ec.europa.eu/eurostat/ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Housing_statistics

SLDB 2001

Cenzových domácností - 4 270 717

- rodinné: úplné 2 333 592
- dom. jednotlivce 1 276 176

Celkem bytů - 4 366 293

Trvale obydlených bytů = bytové dom. 3 827 678

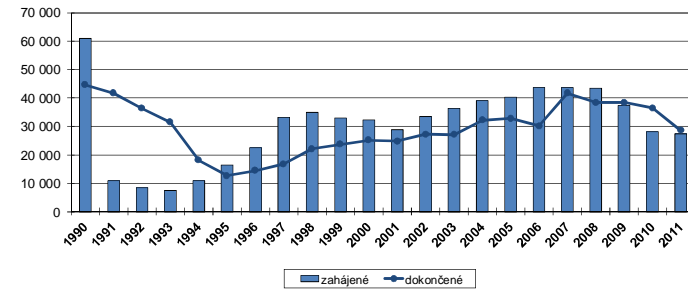
2+ CD v bytě - 371 389 (8,7 % ze všech CD)

Úroveň bytového fondu

	1970	1980	1991	2001	2011
Průměrná obytná plocha (m ²)					
na byt	39,1	42,7	45,9	49,5	65,3
na obytnou místnost	18,6	17,7	17,2	18,2	
na osobu	12,4	14,6	16,6	18,6	32,5
Průměrný počet osob					
na byt	3,15	2,92	2,76	2,64	2,5
na obytnou místnost	1,50	1,21	1,04	0,98	
Počet obytných místností na byt	2,10	2,41	2,66	2,72	3,7
Průměrné stáří bytů	50,1	39,4	42,5	41,2	

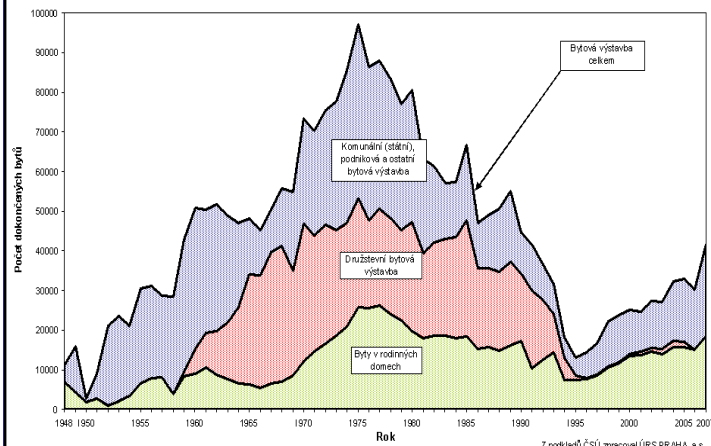
Bytová výstavba 1990-2011

byty zahájené – rozestavěné - dokončené

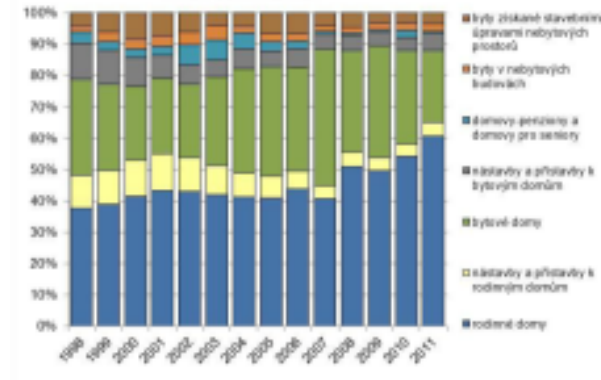

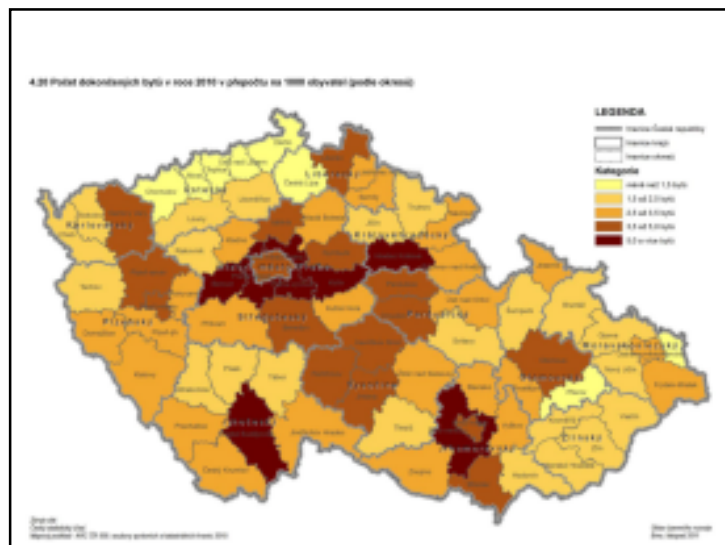
26

1 DLOUHODOBÝ VÝVOJ BYTOVÉ VÝSTAVBY OD ROKU 1948

4.7 Struktura dokončených bytů 1998-2011 podle druhu staveb

Zdroje informací

1. Periodická statistická šetření
 - Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)
 - Statistika rodinných účtů (SRÚ)
 - Životní podmínky domácností (EU-SILC)
 - Mikrocensus (1996, 2002)
2. Statistická zjišťování
3. Neperiodická výběrová šetření a ankety